

Dit profiel dient gelezen, geïnterpreteerd en gebruikt te worden in combinatie met de leeswijzer, waarin de noodzakelijke uitleg van de verschillende paragrafen vermeld is.

Krombekstrandloper (*Calidris ferruginea*) A147

1. Status:

Niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

Beschrijving: De krombekstrandloper is een steltloper die broedt in de toendra's van het hoogarctische noorden. De soort overwintert voornamelijk langs zuidelijke kusten in een gebied dat zich uitstrekt van West-Afrika tot Zuid-Australië en tot Nieuw Zeeland. Krombekstrandlopers komen in Nederland alleen voor als doortrekkers en worden hier vooral in het najaar waargenomen. Ze blijven niet hier maar trekken verder om vooral in West-Afrika te overwinteren. De aantallen in ons land kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen, de grootste aantallen worden gezien in het Waddengebied. Men ziet de krombekstrandloper echter soms ook in het binnenland, bijv. langs rivieren, plassen e.d., vooral in het noordelijk en westelijk deel van Nederland. Bij de trek in omgekeerde richting die tijdens het voorjaar plaatsvindt, volgt de soort een meer oostelijk gelegen trekroute. Daarom worden in ons land in het voorjaar veel minder krombekstrandlopers gezien dan in de herfst

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding is voor de populatie van de krombekstrandloper in de Europese Unie door 'BirdLife' vanwege gebrek aan informatie niet vastgesteld. De broedgebieden van de in Europa doortrekkende krombekstrandlopers liggen in het uiterste noorden van Siberië. De voor Nederland relevante West-Afrikaanse winterpopulatie wordt geschat op 740.000 exemplaren. Hiervan verblijft naar schatting minder dan 1% in Nederland. Nederlandse 'wetlands' worden gebruikt als ruigebied.

3. Ecologische vereisten

Leefgebied: De krombekstrandloper is in ons land vooral te zien in kustmilieus. Kleine aantallen worden vastgesteld in binnenlandse 'wetlands'. De krombekstrandlopers zoeken hun voedsel in getijdengebieden, op slibrijke, maar wel stevige getijdenplaten, waarop een dun laagje water staat. In het binnenland foerageren ze op slibrijke natte bodems of in zeer ondiep water. Het zijn bijv. delen van vloeivelden, onder water gezette bollenvelden, plas-dras moerassen, vennen en rivieren. In het kustgebied gebruiken de krombekstrandlopers kwelders, stranden en binnendijks gelegen inlagen als gemeenschappelijke rustplaatsen en hoogwatervluchtplaatsen. Vaak bevinden ze zich dan in het gezelschap van bonte strandlopers.

Voedsel: De krombekstrandlopers foerageren op bodemfauna. In getijdengebieden eten ze vooral wormen, kleine kreeftachtigen en schelpdieren. In het binnenland bestaat hun dieet uit insecten en insectenlarven. De krombekstrandlopers nemen hun prooidieren op van het bodemoppervlak of pikken ze uit het zachte slik.

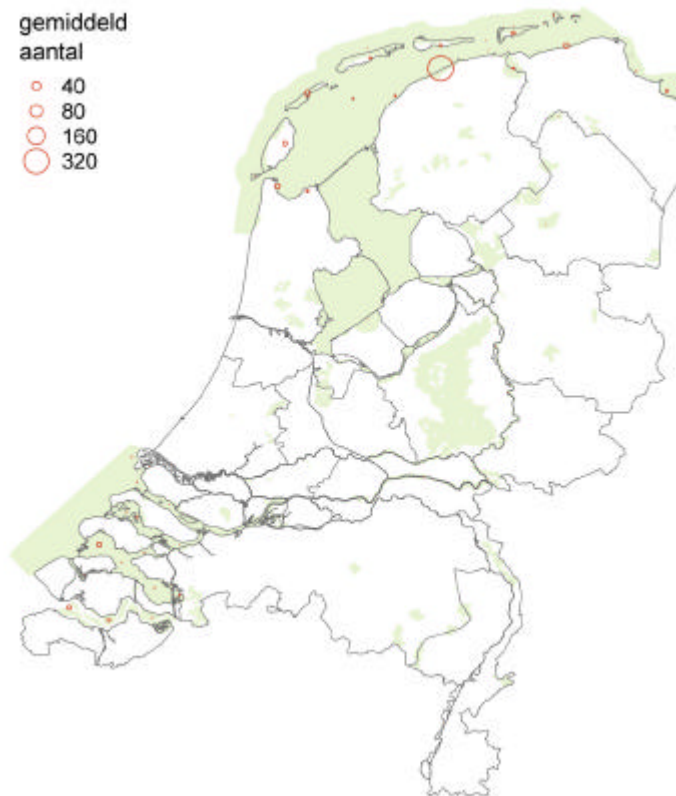
Rust: Zowel op de hoogwatervluchtplaatsen als in de voedselgebieden zijn krombekstrandlopers erg verstoring gevoelig. Drukke land- en waterrecreatie kunnen de voedselopname van de vogels beperken, en de drukte kan ze dan uit voedselgebieden doen verdwijnen. Pendelroutes tussen voedsel- en rustgebieden kunnen mogelijk worden verstoord door oprichting van windmolenparken (barrièrewerking). Landschappelijke en bodemveranderingen in getijdengebieden door werkzaamheden, herinrichting en baggerwerkzaamheden of door

klimaatsveranderingen kunnen negatieve effecten op de rust- en voedselomstandigheden van de krombekstrandloper hebben.

4. Huidig voorkomen

De krombekstrandloper overwintert niet in Nederland en de aantallen die tijdens de najaarstrek in Nederland aan de grond komen zijn erg variabel. Waarschijnlijk wordt tijdens reguliere tellingen een deel van de aanwezige krombekken gemist omdat ze gemengd met bonte strandlopers voorkomen en temidden van deze grote groepen lastig zijn te herkennen. Soms zijn grotere concentraties aanwezig. Zo zijn bijv. alleen in Noordwest-Friesland 1.560 krombekstrandlopers geteld en in de Oosterschelde soms meer dan 1.000. Waarschijnlijk waren het ook bij deze tellingen in werkelijkheid veel meer, omdat men veel krombekken over het hoofd heeft gezien. In de Waddenzee schat men het aantal krombekken in 'topjaren' op 6.000. Al met al blijkt ook uit deze getallen dat maar een zeer klein deel van de internationale 'flyway' populatie van de krombek in Nederland komt.

Grote aantallen zijn in ons land alleen aanwezig in de getijdenwateren.

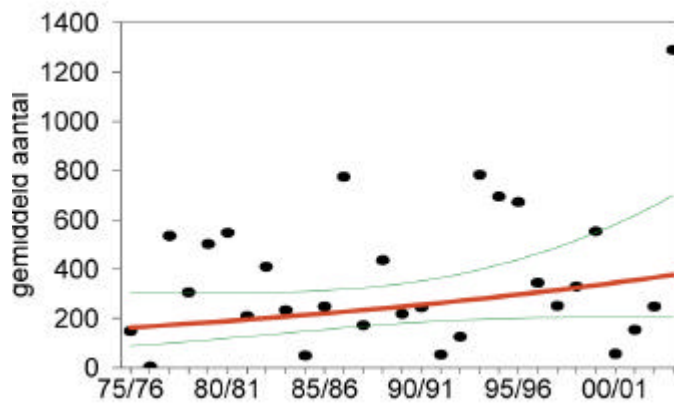
Verspreidingskaart krombekstrandloper

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: De jaarlijks aanwezige aantallen krombekstrandlopers vertonen sterke schommelingen, die in sterke mate afhankelijk zijn van het broedsucces in het betreffende jaar. Het broedsucces wordt in sterke mate bepaald door de lemmingencyclus in de arctische broedgebieden. Als er veel lemmingen zijn, dan worden de jonge steltlopers minder bejaagd door roofdieren en is er sprake van een goed broedsucces. Zijn er weinig lemmingen, dan eten de plaatselijk aanwezige roofdieren veel vogelkuikens en is het broedsucces klein.

Uit de in ons land vastgestelde aantallen krombekstrandlopers kan geen trend worden afgeleid. De trend in de internationale 'flyway' populatie is niet geanalyseerd. De aantallen op de Banc d'Arguin, één van de belangrijkste overwinteringsgebieden van de soort in West-Afrika, zijn in 1997/2000 toegenomen in vergelijking tot de jaren 1980-1990. In 2001 zijn daar echter relatief lage

waarden geteld. Ook daar is mogelijk sprake van een vertroebeling van het beeld door het sterk variërende broedsucces.

Aantalsontwikkeling krombekstrandloper

Recente ontwikkelingen: De trend kan door relatief grote schommelingen niet goed bepaald worden.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
Het verspreidingsgebied van de krombekstrandloper is waarschijnlijk niet veranderd.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig
De krombekstrandloper aantallen lijken stabiel.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig
De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de krombekstrandloper nemen niet wezenlijk af.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig
De omvang van het leefgebied vermindert mogelijk enigszins door inkrimping van de droogvallende intergetijdenplaten in de Oosterschelde. Er zijn verder geen wezenlijke deze soort bedreigende factoren bekend.

Landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 340 vogels (seizoensgemiddelde).

Streefbeeld bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud van de huidige situatie volstaat bij deze soort.

Oordeel: gunstig

Beoordeling staat van instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	gunstig	Gunstig
Populatie	gunstig	Gunstig
Leefgebied	gunstig	Gunstig
Toekomst	gunstig	Gunstig
Eindoordeel	gunstig	Gunstig

6. Bronnen

- Austin G.E. & Rehfish M.M. 2003. The likely impact of sea level rise on waders (*Charadrii*) wintering on estuaries. *Journal for Nature Conservation* 11: 43-58.
- Austin G.E., Peachel I. & Rehfish M.M. 2000. Regional trends in coastal wintering waders in Britain. *Bird Study* 47: 352-371.
- Cayford J. 1993. Wader disturbance: a theoretical overview. *Wader Study Group Bull.* 68 (Supplement): 3-5.
- Clemens T. & Lammen C. 1995. Windkraftanlagen und Rastplätze von Küstenvögeln -ein Nutzungskonflikt. *Seevögel* 16: 34-38.
- Davidson N.V. & Rothwell P. 1993. Human disturbance to waterfowl on estuaries: conservation and coastal management implications of current knowledge. *Wader Study Group Bull.* 68 (Supplement): 97-105.
- Ens B.J., Wintermans G.J.M. & Smit C.J. 1993. Verspreiding van overwinterende wadvogels in de Nederlandse Waddenzee. *Limosa* 66: 137-144.
- Jukema, J. 1979. Krombekstrandlopers langs de Friese kust. *Vanellus* 40: 28-35.
- Koffijberg K., Blew J., Eskildsen K., Günther K., Koks B., Laursen K., Rasmussen L.M., Potel P. & Südbeck P. 2003. High tide roosts in the Wadden Sea. A review of bird distribution, protection regimes and potential sources of anthropogenic disturbance. *Wadden Sea Ecosystem* 16. CWSS/TMAG/JMMB, Wilhelmshaven.
- Leopold M.F., Smit C.J., Goedhart P.W., Van Roomen M., Van Winden E. & Van Turnhout C. 2004. Langjarige trends in aantallen wadvogels in relatie tot de kokkelvisserij en het gevoerde beleid in deze; eindverslag EVA II (Evaluatie schelpdiervisserij tweede fase) Deelproject C2. Alterra-rapport 954. Alterra, Wageningen.
- Piersma T. & Koolhaas A. 1997. Shorebirds, shellfish(eries) and sediments around Griend, western Wadden Sea, 1988-1996. Rapport 1997-7. NIOZ, Texel.
- Piersma T., Koolhaas A., Dekinga A., Beukema J.J., Dekker R. & Essink K. 2001. Long-term indirect effects of mechanical cockle-dredging on intertidal bivalve stocks in the Wadden Sea. *Journal of Applied Ecology* 38: 976-990.
- Roselaar C.S. 1979. Fluctuaties in aantallen Krombekstrandlopers *Calidris ferruginea*. *Watervogels* 4: 202-210.
- Schekkerman H., Meininger P.L. & Meire P.M. 1994. Changes in the waterbird populations of the Oosterschelde (SW Netherlands) as a result of large-scale coastal engineering works. *Hydrobiologia* 282/283: 509-524.
- Schothorst E. & Veenendaal D. 1999. Verstoring van vogels langs de Groninger Noordkust. *De Grauwe Gors* 27 (1): 7-13.
- Spaans B., Bruinzeel L. & Smit C.J. 1996. Effecten van verstoring door mensen op wadvogels in de Waddenzee en de Oosterschelde. IBN-rapport 202. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen.